

Пацкан Н. В.,
аспірант кафедри правосуддя
юридичного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Науковий керівник:

О. Г. Яновська, доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри правосуддя юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

УДК 347.965.9

ДЕЯКІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДОСТУПУ ДО ПРОФЕСІЇ АДВОКАТА З ОГЛЯДУ НА РЕФОРМУ АДВОКАТУРИ В УКРАЇНІ

Реформа адвокатури значною мірою вплинула на правове регулювання доступу до адвокатської професії з метою підвищення авторитету адвокатської діяльності. У роботі розглядається питання місця і ролі доступу до адвокатської професії у світлі реформування інституту адвокатури, розкриваються особливості забезпечення права особи на доступ до професії адвоката та шляхи реалізації цього права. Автор виокремлює проблемні моменти дотримання балансу між суб'єктивними правами особи та професійними стандартами добору до адвокатської професії.

Необхідно унормувати шляхом приведення у відповідність до Закону України «Про вищу освіту», положень Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» питання освітніх вимог до осіб, що мають намір стати адвокатами. Також новий підхід до визначення стажу роботи в галузі права, що запропонований авторами законопроекту «Про внесення змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» потребує свого доопрацювання в частині переліку осіб, що мають намір стати адвокатами, і які в силу наявності відповідного досвіду звільняються від необхідності проходити стажування.

Метою статті є комплексний аналіз питань доступу до професії адвоката крізь призму реформування інституту адвокатури для виявлення можливості підвищення цінності адвокатської професії та збереження балансу між дотриманням основоположних прав людини і громадянина та професійними стандартами адвокатської діяльності.

Разом із цим окреслено і позитивні сторони пропозицій суб'єктів законодавчої ініціативи щодо визначення особливостей складання кваліфікаційного іспиту, моменту набуття статусу адвоката, визначення кола та обсягу прав і обов'язків осіб, що мають намір стати адвокатами, зокрема: 1) запровадження обмеження доступу до професії визначеного кола осіб, які зарекомендували себе негативно під час здійснення іншої професійної діяльності (судді, прокурори, слідчі, нотаріуси); 2) необхідність підвищення вимог до здійснення адвокатської діяльності, зокрема посилення професійних та морально-етичних вимог до осіб, які мають намір отримати статус адвоката, тощо. У статті розглянуто, що на таку особу, як по-

мічник адвоката, повинні поширюватися принципи конфіденційності, Правила адвокатської етики, стандарти адвокатської професії в цілому.

Наукового дослідження потребують питання визначення можливості поширення на особу, що має намір стати адвокатом, морально-етичних, професійних, освітніх, кваліфікаційних, соціальних вимог, правил та стандартів. Також особливої уваги потребує визначення категорій справ, в яких такі особи можуть брати участь.

У статті запропоновано авторське бачення необхідності вирішення окремих проблем доступу до професії адвоката як частина процесу реформування правосуддя в цілому та запорака подальшого розвитку адвокатської спільноти як запоруки ефективного функціонування громадянського суспільства та правової держави.

Ключові слова: адвокатура, доступ, стажування, правосуддя, кваліфікаційні вимоги, правова держава.

Державна політика в сфері розвитку адвокатури націлена на створення в Україні конкурентоспроможної адвокатури, представники якої володітимуть високим рівнем кваліфікації та слідуватимуть визначеним правилам професійної етики. Адвокати також як і, наприклад, судді або нотаріуси, є особами юридичної професії, фахівцями, чия професійна підготовка не повинна викликати сумнівів ні у колег, ні у держави, ні в осіб, в інтересах яких здійснюється адвокатська діяльність.

Актуальність дослідження правових аспектів доступу до професії адвоката нерозривно пов'язана із активізацією процесів реформування інституту адвокатури, необхідністю підвищення рівня не тільки професійних вимог, а й дотримання балансу між забезпеченням основоположних прав людини та громадянина і створенням нової еліти, завданням якої буде надання якісної правової допомоги.

До питань доступу до адвокатської професії зверталось багато вчених-правників, однак значну увагу досліджуваним аспектам приділили такі науковці, як Н.М. Бакаянова¹, Т.В. Варфоломеева², І.Б. Василик³, В.В. Гайворонська⁴, С.В. Гончаренко⁵, А.В. Іванцова⁶, М.А. Погорецький⁷, С.Я. Фурса⁸, О.Г. Яновська⁹ тощо. За результатами аналізу цих теоретико-практичних досліджень можна визначити науково-методологічні основи з'ясування особливостей доступу до адвокатської професії як однієї з найбільш соціально важливих професій. Однак необхідність всебічного аналізу новітніх законодавчих змін актуалізує дослідження правових аспектів доступу до адвокатської професії у світлі комплексного реформування адвокатури як інституту громадянського суспільства.

Метою статті є комплексний аналіз питань доступу до професії адвоката крізь призму реформування інституту

¹ Н.М. Бакаянова, Основи адвокатури України: функціональні та організаційні аспекти (Національний університет Одеська юридична академія Юридична література 2017) 130–145.

² Т.В. Варфоломеева, 'Реформа адвокатури – запорука належного захисту прав і свобод людини' (2010) 3 (19) *Вісник Академії адвокатури України* 12–19.

³ І.Б. Василик, 'Адвокатура України: від римської традиції до українського самоврядування' (2017) 12 (39) *Вісник Національної асоціації адвокатів України* 59–62.

⁴ В.В. Гайворонська, 'Підвищення адвокатом кваліфікації – гарантія надання якісної правової допомоги' (2010) 9 (120) *Адвокат: загальнодержавний професійний журнал; Спілка адвокатів України; Академія адвокатури України* 9–12.

⁵ С.В. Гончаренко, 'Професійні права адвоката й адвокатське самоврядування' (2007) 10 *Адвокат* 8–15.

⁶ А.В. Іванцова, 'Підвищення кваліфікації адвоката як запорука надання якісної правничої допомоги: міжнародний досвід' (2016) 12 *Право України* 37–43.

⁷ М.А. Погорецький, О.Яновська, *Адвокатура України: підручник* (Юрінком Інтер 2004) 120–137.

⁸ С.Я. Фурса, 'Новий Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»: аналіз та перспективи' (2011) 11 (85) *Юриспруденція* 3–6.

⁹ О.Г. Яновська, 'Правова та соціальна природа адвокатської професії' (2015) 2 *Вісник кримінального судочинства* 108–113.

адвокатури для виявлення можливості підвищення цінності адвокатської професії та збереження балансу між дотриманням основоположних прав людини і громадянина та професійними стандартами адвокатської діяльності.

Цілком влучно зазначає Т. В. Варфоломеева, що реформи, які відбуваються в Україні, прискорюють процес удосконалення законодавства про адвокатуру, адже неприпустимо за умов значних змін у судоустрої, кримінально-процесуальному законодавстві залишати адвокатуру з багатьма неврегульованими проблемами, обмеженими можливостями захисту прав і свобод громадян, які виникли ще на межі ХХ – ХХІ століть в Україні¹.

Статтею 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» встановлено вимоги, яким повинна відповідати особа, яка бажає отримати доступ до професії адвоката. Так, адвокатом може бути фізична особа, котра має повну вищу юридичну освіту, володіє державною мовою, має стаж роботи в галузі права не менше двох років, склала кваліфікаційний іспит, пройшла стажування (крім випадків, встановлених цим Законом), склала присягу адвоката України та отримала свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю.

Положення цієї статті з огляду на реформу вищої освіти повинні бути приведені у відповідність до Закону України «Про вищу освіту». Так, статтею 5 Закону визначено чотири рівні вищої освіти (початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти, перший (бакалаврський) рівень, другий (магістерський) рівень, третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий рівень). Таким чином, необхідним є внесення змін до статті 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» у частині вимог щодо наявності вищої юридичної освіти в осіб, які можуть здійснювати адвокатську діяльність. Зокрема, необхідно зазначити, що під вищою юридичною освітою у кон-

тексті статті 6 названого Закону слід розуміти другий (магістерський) рівень вищої юридичної освіти, отриманий в Україні, а також вищу юридичну освіту відповідного рівня, здобуту в іноземних державах та визнану в Україні в установленому законом порядку. Зміни такого ж характеру містяться у проекті Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (нова редакція) та інших пов'язаних законодавчих актів України» (далі – Проект), що, безперечно, є його позитивом у цьому контексті та заслуговує на підтримку. При цьому наявність саме магістерського рівня вищої освіти як однієї з вимог доступу до адвокатської професії обґрунтовується особливістю адвокатської професії як однієї з важливих для суспільства професій, що передбачає наявність у особи-адвоката відповідного комплексу навичок, знань та вмінь. Зокрема, згідно з аб. 9 ч. 1 ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» другий (магістерський) рівень вищої освіти передбачає здобуття особою поглиблених теоретичних та/або практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю (чи спеціалізацією), загальних засад методології наукової та/або професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності. Так як під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний проявляти неабиякий рівень професійної підготовки, здатність до критичної оцінки життєвих обставин, аналізу та тлумачення норм права, уміння постійно підтримувати свій професійний рівень, перманентно слідувати у своїй діяльності змінам у законодавстві, то така діяльність і передбачає виконання ним надскладних завдань інноваційного характеру.

Крім того, у вказаному вище Проекті запропоновано новий підхід до визна-

¹ Т. Варфоломеева, 'Реформа адвокатури – запорука належного захисту прав і свобод людини' (2010) 3 (19) *Вісник Академії адвокатури України* 12.

чення стажу роботи в галузі права, під яким пропонується розуміти стаж роботи особи не менше двох років стажером адвоката та (або) на посаді судді. Відтак, має місце абсолютно новий підхід у визначенні статусу помічника та стажера адвоката. Зокрема, помічником адвоката визнається особа, яка має вищу юридичну освіту не нижче першого (бакалаврського) рівня та працює на підставі трудового договору (контракту), стажером, у свою чергу, є помічник адвоката, який має вищу юридичну освіту не нижче другого (магістерського) рівня.

У цілому наведені пропозиції відповідають Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки, затвердженій Указом Президента України від 20 травня 2015 року № 276/2015. Так, у п. 5.6 Стратегії визначено необхідність підвищення вимог до здійснення адвокатської діяльності, зокрема посилення професійних та морально-етичних вимог до осіб, які мають намір отримати статус адвоката, а також удосконалення процедур складання кваліфікаційного іспиту, проходження стажування, удосконалення інституту помічника адвоката.

Проте варто зазначити, що проходження стажування до кваліфікаційного іспиту можна визнати як позитив лише у тому випадку, коли буде врегульовано питання надання перехідного періоду. Зокрема, необхідно визначити можливість надання доступу до адвокатської професії особам, які до внесення відповідних змін були юрисконсультами і юристами-підприємцями, що надавали послуги з представництва інтересів у судах та були помічниками адвоката. Це обумовлено в першу чергу тим, що у таких осіб досить кваліфікації і досвіду для успішного складання кваліфікаційного іспиту та набуття статусу адвоката, а також необхідністю врахування інтересів осіб, які провадили свою діяльність з метою отримання доступу до адвокатської діяльності і виконували

ли вимоги чинного законодавства. Таким чином, ми пропонуємо передбачити «спеціальний» період допуску до адвокатської професії, під час якого дозволити юристу, котрий працює помічником адвоката мінімум два роки, скласти іспит і отримати свідоцтво без проходження стажування, а іншим особам з вищою юридичною освітою за умови наявності п'яти років стажу роботи в галузі права і проходження ними піврічного стажування до моменту складання кваліфікаційного іспиту.

Разом із тим, визначення серед переліку осіб, які можуть звільнитися від проходження стажування, тільки помічників суддів та помічників адвокатів є дещо суперечливим. Так, у рівну міру до таких осіб можна було б віднести і помічників нотаріусів, а також прокурорів. Стосовно останніх існує неоднозначне тлумачення чинного законодавства, адже згідно з п. 1 ч. 1 ст. 7 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» несумісною з адвокатською діяльністю є робота на посадах осіб, зазначених у пункті 1 частини першої статті 4 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції». Проте названий Закон уже втратив чинність і натомість чинним є Закон України «Про запобігання корупції», де такі особи названі у ст. 3, серед яких, зокрема, визначені і прокурори. Суперечливим є питання складання такими особами кваліфікаційних іспитів, присяги адвоката, перебуваючи в цей час на посаді прокурора, що саме по собі, на наш погляд, може тлумачитись як діяльність, несумісна з адвокатською. Водночас, беззаперечно, такі особи отримують необхідні навички, знання, досвід для виконання функцій адвоката в майбутньому і при своєчасному поданні заяви про зупинення адвокатської діяльності у порядку, визначеному Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», на наш погляд, не вважатимуться такими, що порушили норми щодо несумісності діяльності адвоката з іншими видами діяльності, адже, очевидно, що

не здійснювали такої діяльності. Відтак, підстави застосовувати дисциплінарні стягнення до прокурорів, що виявили намір стати адвокатами, чи обмежувати їх у доступі до адвокатської професії не вважаємо коректним з юридичного погляду.

Також окремої уваги потребують питання моменту набуття статусу стажера адвоката, обсягу їх прав та обов'язків. Зауважимо, що суб'єктом адвокатської діяльності завжди виступає тільки адвокат, тобто особа, яка отримала в установленому законом порядку статус адвоката і право здійснювати адвокатську діяльність. Відповідно до положень Проекту помічник адвоката може виконувати не тільки роботу технічного характеру, але і представляти клієнта у судових засіданнях та брати участь у слідчих (розшукових) діях разом із адвокатом. Щодо стажера, то у Проекті лише зазначається про діяльність під керівництвом адвоката з метою отримання професійних знань, умінь і навичок, необхідних для отримання статусу адвоката та самостійного здійснення адвокатської діяльності, що не дає змогу визначити, яку саме діяльність може провадити стажер. Отже доцільним є визначення окремих видів діяльності, що може здійснюватися стажером адвоката, наприклад, консультування з питань права, самостійна участь у досудовому вирішенні спорів тощо. Також варто співвіднести функції судового представництва таким стажером з вимогами, що містяться у процесуальному законодавстві. Так, новою редакцією Господарського процесуального кодексу України закріплено, що монополія адвокатури не поширюється на малозначні спори (наприклад, у яких є ціна позову). Також Цивільний процесуальний кодекс України, крім малозначних спорів, передбачає непоширення монополії адвокатури на трудові спори. Дві категорії справ віднесені до малозначних: якщо ціна позову не перевищує 100 розмірів прожиткового мінімуму (на сьогодні до 160 000,00 грн.) – об'єктивний крите-

рій; незначної складності, визнані судом малозначними – суб'єктивний критерій. Лише справи, які підлягають розгляду за правилами загального позовного провадження, не можуть бути віднесені до малозначних.

Кодекс адміністративного судочинства України визначає таке поняття, як «справи незначної складності», на які на рівні з малозначними спорами не поширюється монополія адвокатури. До таких справ можна, наприклад, віднести прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби (винятком є службові особи, які відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» займають відповідальне та особливо відповідальне становище (член Центральної виборчої комісії, член, інспектор Вищої ради правосуддя, член, інспектор Вищої кваліфікаційної комісії суддів України), стягнення грошових сум, що ґрунтуються на рішеннях суб'єкта владних повноважень, щодо яких завершився строк оскарження, перебування іноземців та осіб без громадянства на території України тощо. Однак стосовно малозначних спорів, на наш погляд, завжди буде суперечливою ситуація із судовим представництвом, адже суддя може завдяки дискреційним повноваженням не віднести певний спір до малозначних і не допустити особу до представництва інтересів клієнта у суді. Більше того, на таку особу, якщо це помічник адвоката, повинні поширюватися принципи конфіденційності, Правила адвокатської етики, стандарти адвокатської професії в цілому.

Також зауважимо, що вважаємо досить прогресивним положення Проекту, що стосується запровадження обмеження доступу до професії визначеного кола осіб, які зарекомендували себе негативно під час здійснення іншої професійної діяльності (судді, прокурори, слідчі, нотаріуси), а саме обмеження можливості доступу до професії протягом 3-х років з моменту звільнення з підстав порушення присяги, порушення

вимог щодо несумісності, вчинення корупційного правопорушення або іншого дисциплінарного проступку. Однак такі норми, попри їх прогресивний характер, не визначають, хто проводить відповідне розслідування і на якому етапі доступу до професії адвоката, а також їх актуальність нівелюється під впливом тієї обставини, що майже всі судді, прокурори, які зарекомендували себе негативно під час Революції Гідності, стали адвокатами і брали участь у судових засіданнях у процесуальному статусі адвоката.

Не менш цікавим є питання складання кваліфікаційного іспиту. Проект також визначає, що кваліфікаційний іспит проводиться шляхом анонімно-го тестування, виконання практичного завдання та проходження усної співбесіди, програму і порядок складання якого повинна затвердити Рада адвокатів України. Однак, як і раніше прийнятий Закон, Проект не визначає особливості встановлення рівня володіння державною мовою. На практиці такий рівень володіння визначався або якщо особа отримала не нижче «9» за дванадцятибальною шкалою за шкільним атестатом без складання іспиту на рівень володіння державною мовою, або ж претендент складав окремий іспит і його результати надавав комісії. На сьогодні питання визначення рівня володіння державною мовою детально не визначається у чинному законодавстві і регулюється актами органів адвокатського самоврядування.

Таким чином, можна визначити лише окремі позитивні сторони пропозицій суб'єктів законодавчої ініціативи щодо визначення особливостей складання кваліфікаційного іспиту, моменту набуття статусу адвоката, визначення кола та обсягу прав і обов'язків осіб, що мають намір стати адвокатами, зокрема: 1) запровадження обмеження доступу до професії визначеного кола осіб, які зарекомендували себе негативно під час здійснення іншої професійної діяльності (судді, прокурори, слідчі, нотаріуси); 2) необхідність підвищення вимог до здійснення адвокатської діяльності, зокрема посилення професійних та морально-етичних вимог до осіб, які мають намір отримати статус адвоката, тощо.

В умовах реформування адвокатури з метою підвищення вимог до здійснення адвокатської діяльності необхідним та основоположним є дотримання прав та врахування інтересів у рівну міру усіх осіб, які бажають отримати доступ до професії адвоката. Підвищення статусу адвокатської професії як еліти громадянського суспільства, встановлення єдиних вимог доступу до адвокатської діяльності, рівність осіб, що претендують на набуття статусу адвоката, встановлення єдиних етичних та професійних стандартів адвокатури є благородними цілями реформи адвокатури, що у світлі нових законопроектів, ми сподіваємось, цілком можуть бути реалізованими, проте з урахуванням викладеного, потребують доопрацювання.

REFERENCE LIST

LIST OF LEGAL DOCUMENTS

1. Pro advokaturu ta advokatsku diyal'nist'[On Advocacy and Advocate's Activity]: Zakon Ukrayiny vid 05.07.2012 5076-VI <<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>> data zvernennia 19.04.2018 (in Ukrainian).
2. Pro vyshchu osvitu [On the Higher Education]: Zakon Ukrayiny vid 01.07.2014 1556-VII <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>> data zvernennia 19.04.2018 (in Ukrainian).
3. Proekt Zakonu «Pro vnesennya zmin do Zakonu Ukrayiny «Pro advokaturu ta advokats'ku diyalnist'» [On Amendment to the Law of Ukraine On Advocacy and Advocate's Activity] (nova redakciya) ta inshy'x pov'yazany'x zakonodavchy'x aktiv Ukrayiny» <<http://sud.ua/ru/news/publication/113605-proekt-zakona-ob-advokature-chto-zhdad-ot-reformy-dokument>> data zvernennia 19.04.2018 (in Ukrainian).
4. Pro Strategiyu reformuvannya sudoustroyu, sudochynstva ta sumizhnyh pravovyh instytutiv na 2015–2020 rr. [On the Strategy for reforming the Court System, Judicial Procedure and Adjacent Legal Institutes

for 2015–2020]: Ukaz Prezidenta Ukrayiny vid 20.05.2015 276/2015. Oficijnyy visnyk Prezidenta Ukrayiny' <<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/276/2015>> data zvernennia 19.04.2018 (in Ukrainian).

5. Pro zasady zapobigannya i protydyi korupciyi [On the Basises for Prevention and Counteraction of the Corruption]: Zakon Ukrayiny vid 07.04.2011 3206-VI (vtratyv chynnist) <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3206-17>> data zvernennia 19.04.2018 (in Ukrainian).

6. Pro zapobigannya korupciyi [On the Prevention of the Corruption]: Zakon Ukrayiny vid 14.10.2014 1700-VII <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>> data zvernennia 19.04.2018 (in Ukrainian).

7. Gospodarskyj procesualnyj kodeks Ukrayiny [Commercial Procedural Code of Ukraine]: Zakon vid 06.11.1991 1798-XII <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>> data zvernennia 19.04.2018 (in Ukrainian).

8. Cyvilnyj procesualnyj kodeks Ukrayiny [Civil Procedure Code of Ukraine]: Zakon vid 18.03.2004 1618-IV <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>> data zvernennia 19.04.2018 (in Ukrainian).

9. Kodeks administratyvnoho sudochynstva [Code on Administrative Judiciary]: Zakon vid 06.07.2005 2747-IV <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>> data zvernennia 19.04.2018 (in Ukrainian).

BIBLIOGRAPHY

AUTHORED BOOKS

10. Bakajanova N M, 'Osnovi advokaturi Ukraïni: funkcional'ni ta organizacijni aspekti' [The Basics of the advocacy of Ukraine: functional and organizational aspects] (2017) Nacional'nij universitet Odes'ka juridichna akademija Juridichna literatura 130–145 (in Ukrainian).

11. Pogorec'kij M A, Janovs'ka O G, 'Advokatura Ukraïni: pidruchnik' [the Advocacy of Ukraine: Handbook] (Jurinkom Inter 2004) 120–137 (in Ukrainian).

ARTICLES

12. Varfolomeeva T V, 'Reforma advokaturi – zaporuka nalezhnogo zahistu prav i svobod ludyny' [The Reform of the Advocacy is the Pledge of the Right Protection of the Human Rights and Liberties] (2010) 3 (19) Visnik Akademii advokaturi Ukraïni 12–19 (in Ukrainian).

13. Vasilik I B, 'Advokatura Ukraini: vid rims'koi tradicii do ukrains'kogo samovrjaduvanna [The Advocacy of Ukraine: from the Rome tradition to the Ukrainian self-government] (2017) 12 (39) Visnik Nacional'noi asociacii advokativ Ukrainy 59–62 (in Ukrainian).

14. Gajvorons'ka V V, 'Pidvishhennja advokatom kvalifikacii – garantija nadannja yakisnoi pravovoi dopomogi' [The Increase of the Advocate's Qualification is the Guaranty of the Qualified Legal Help Providing] (2010) 9 (120) Advokat 9–12 (in Ukrainian).

15. Goncharenko S V, 'Profesijni prava advokata j advokats'ke samovrjaduvannja' [The Professional Rights of the Advocate and the Advocate Self-Government] (2007) 10 Advokat 8–15 (in Ukrainian).

16. Ivancova A V, 'Pidvishhennja kvalifikacii advokativ jak zaporuka nadannja yakisnoi pravnicvoi dopomogi: mizhnarodnij dosvid' [The Increasing of the Qualification of the Advocates as a Pledge of the Qualified Legal Help Providing] (2016) 12 Pravo Ukraini 37–43 (in Ukrainian).

17. Fursa S Ya, Novij Zakon Ukraini «Pro advokaturu ta advokats'ku dijal'nist'»: analiz ta perspektivi [About the Advocacy and Advocate's Activity] (2011) 11 (85) Jurisprudencija 3–6 (in Ukrainian).

18. Janovs'ka O G, 'Pravova ta social'na priroda advokats'koï profesii' [The Legal and Social Nature of the Advocate's Profession] (2015) 2 Visnik kriminal'nogo sudochynstva 108–113 (in Ukrainian).

Patskan N. Some Legal Aspects of Access to the Advocate's Profession in Link with the Advocacy Reform in Ukraine.

The advocacy reform has largely influenced the legal regulation of access to the advocate's profession in order to increase the credibility of advocacy. The paper deals with the place and role of access to the advocate's profession in the light of the reform of the advocacy, discloses the peculiarities of ensuring the right of a person to access the profession of advocate and ways of exercising this right. The author highlights the problematic aspects of balancing between the subjective rights of a person and the professional standards of selection for the profession of advocate.

It is necessary to standardize the issue of educational requirements for persons intending to become lawyers in accordance with the provisions of the Law of Ukraine «On Advocacy and Advocate's Activity» in accordance with the Law of Ukraine «On Higher Education». Also, a new approach to determining the length of work experience in the field of law proposed by the authors of the draft law

«On amendments to the Law of Ukraine» On Advocacy and Advocate's Activity» requires its revision in the part of the list of persons intending to become lawyers and who, due to the availability of relevant experience, are exempted from the need to undergo an internship.

The purpose of the paper is to analyze the issues of access to the profession of lawyer through the prism of the reform of the Advocacy in order to identify the possibility of increasing the value of the profession of lawyer and preserve the balance between the observance of fundamental human and civil rights and professional standards of advocacy.

At the same time, the positive aspects of the proposals of the subjects of the legislative initiative regarding the determination of the characteristics of the qualification examination, the time of acquiring the status of a lawyer, the definition of the circle and the scope of the rights and obligations of persons intending to become lawyers, in particular: 1) the introduction of restrictions on access to the profession of a certain circle of persons who have proven themselves negatively during the exercise of other professional activities (judges, prosecutors, investigators, notaries); 2) the need to increase the requirements for the performance of advocacy activities, in particular, the strengthening of professional and moral-ethical requirements for persons who intend to obtain the status of a lawyer, etc. The article considers that such a person, if the lawyer's assistant, should be subject to the principles of confidentiality, the rules of lawyer's ethics, and the standards of the profession of lawyer as a whole.

Scientific research requires the question of determining the possibility of spreading to a person who intends to become a lawyer of moral, ethical, professional, educational, qualification, social requirements, rules and standards. Particular attention is also necessary to determine the categories of cases in which such persons may participate. The paper proposes the author's vision of the need to solve certain problems of access to the profession of lawyer as part of the process of reforming justice as a whole and a guarantee of further development of the lawyer community as a guarantee of the effective functioning of civil society and the rule of law.

Keywords: *advocacy, access, internship, justice, qualification requirements, legal state.*

Стаття надійшла до редакції журналу 21.05.2018.